

„COPIII PATRIEII VISEAZĂ UN VIS DE AUR”

Pentru copii, o întâlnire cât de scurtă, cu Nicolae și Elena Ceaușescu se cota pe maxim, după standardele vremii FOTO: AGERPRES

Desene pe asfalt, concursuri de biciclete și triciclete, dar și mult meritata amandină, mîncată la cofetăria din oraș, alături de părinți. Sub genericul „Eu m-am născut acolo unde brazii cântă” sau intonând cântecul pionieresc, „Noi în anul 2000”, elevii și preșcolarii sărbătoreau la 1 iunie 1989 Ziua Internațională a Copilului.

Luna iunie era o lună a copilului, care începea la 1 și se termina la 30, când se sărbătorea Ziua Învățătorului. La 1 iunie se organizau sărbători în toate școlile și grădinițele, la cluburile și palatele copiilor, la casele de cultură. Pe lângă poeziile despre copii, uneori, mai ales la sărbătorile festive, organizate în cadrul oficial, copiii recitau și poezii prin care își exprimau dragostea față de țară, față de partid”, spune Vasile Molan, fost inspector în cadrul Ministerului Învățământului. Șoimii, ca și pionierii, purtau uniforme specifice, călcau și apretate de mămică. La 1 iunie erau sărbătorii copiii de grădiniță și cei din clasele I-IV. Ei primeau diverse premii de Ziua Internațională a Copilului, când se desfășurau activități în curtea școlii sau în centrul orașului – de la cărți la plastilină, acurale pentru cei mai mici și diplome pentru elevii mai mari.

Cornelia Jalbă a absolvit Școala Pedagogică în anul 1979 și era educatoare la sfârșitul anului 1989. Acum este directoare la Grădinița nr. 166 din Sectorul 4 al Capitalei. În 1989, Ziua Internațională a Copilului s-a sărbătorit ca în ultimii ani înainte de căderea comunismului, după cum își amintește educatoarea. Cu multe spectacole și mai multe restricții impuse educatorilor. „În 1989, deja ni se cerea direct să intro-

ducem în programele spectacolelor festive cât mai înșă din timp pentru celebrarea acestei zile. Ei aveau culegeri de poezii patriotice și făceau diverse montaje din cântece și poezii, pe care le repetau înainte de eveniment cu copiii. „Ne adunam dimineața în curtea școlii, un cadru didactic ținea un discurs despre importanța Zilei Internaționale a Copilului și apoi erau diverse întreceri, concursuri sportive, concursuri de ghicitori”, spune învățătorul Filimon. În jurul orei 11:00-12:00 se dădea comanda unității de pionieri și se recitau poezii sau se intonau cântece despre „viața fericită a copiilor din România”. „Două dintre titlurile programelor pe care le-am făcut de 1 iunie sunt «Eu m-am născut acolo unde brazii cântă» și «Copiii României visează un vis de aur».” Deși aveau denumiri pompoase, învățătorul spune că profesorii încercau să scape în programe cât mai puține poezii comuniste.

De 1 iunie se mergea și la teatrul de păpuși, după cum spune profesoara de istorie Adriana Dan, din Bacău. „Se oprea circulația în centrul orașului, iar șoimii patriei și pionierii ieșeau la desene pe asfalt. Temele preferate ale copiilor erau porumbelii păcii, florile, copacii, desenarea personajelor din povești.” Cretă colorată se primea de la școală, iar dacă se termina nu era deloc greu să se facă o nouă aprovizionare, pentru că se găsea la orice librărie. După desene, urma concursul de triciclete pentru aceiași micuți. „Adevărată premiere era la cofetărie, unde copiii mergeau cu părinții, mâncau câte o amandină și beau Cico.”

Eugenia MIHALCEA

Agenda Elenei Ceaușescu

10.1989	11.1989
Ta. 1. Școala	9.45 - 9.52
Ta. 2. Nicolae Ceaușescu	9.40 - 9.52
Ta. 3. Elena Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 4. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 5. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 6. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 7. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 8. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 9. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 10. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 11. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 12. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 13. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 14. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 15. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 16. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 17. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 18. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 19. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52
Ta. 20. Nicolae Ceaușescu	9.45 - 9.52

Nici un indiciu în agenda Elenei Ceaușescu că țara e iar în sărbătoare. 1 iunie - Ziua copilului. Când și cine anume hotărâse că aceasta e sărbătoarea „copilariei fericite” era tot atât de incert pentru românul de rând ca și data adunării ecumenice ce decise asupra trecerii în calendarul creștin a vreunui mucenic sau sfânt.

Copii, părinți, bunici, cadre didactice, directori de cămine culturale și case de cultură, activiști de partid și obștești, am putea zice - fără teamă de a greși - că jumătate din România avea într-un fel sau altul, în acea zi, ceva mai altfel de făcut. Căci nu era școala ori grădinița fără sărbătoare. Iar copiii își așteptau, de ziua lor, cadourile.

Cei trei copii ai Elenei Ceaușescu erau de mult adulți. Valentin avea 41 de ani, Zoia împlinise 40, iar Nicu Ceaușescu n-avea decât un nepot! Fiul lui Valentin și al Iordanei Borilă, rămas în grija mamei după divorțul părinților. În agenda Elenei Ceaușescu de la 1 iunie 1989 nu există nici un indiciu că de ziua „copilariei fericite” bunica și-ar fi

felicitat ori dăruit în vreun fel singurul nepot.

După consemnările din agenda, și-a început primirea la ora 9:45 (cu Ion Stoian împreună cu Vasile Nicolciou) și le-a încheiat la 18:15. Se pare că grijile ei familiare erau legate de sănătatea lui Nicolae Ceaușescu, căci prima parte a programului zilei o încheie conștient cu Victor Ciobanu. După-amiaza o începe tot cu el, pretăcând cu ministrul Sănătății în acea zi aproape un ceas.

Judecând după funcțiile celor pe care i-a primit, ai putea conchide că s-a ocupat de veșnicile probleme de cadre (Bobu a fost de două ori la Cabinetul 2), de învățământ (Teoreanu și Sasu) și de chimie (de două ori, Ion Ursu).

N-au lipsit din agenda ei Poliana Cristescu și Silviu Curticeanu. O jumătate de ceas a ținut și ședința la „săliță” cu Nicolae Ceaușescu (orele 11:30-12:00) cu tema plăți externe și încasări. Căci România avea mulți bani de încasat pe mărfurile exportate în țările „lumii a treia”.

Lavinia BETA

JURNALUL ZILEI

Atmosferă de sărbătoare în întreaga țară. Se celebră Ziua internațională a copilului și al prilej de omagii secretarului general și soției sale. Diana Nicolciou a fost declarată campionă la tir cu arcul. S-a anunțat începutul unei a treia etape de creștere a salariilor.

Producții-record la copii

„Partidul și statul nostru incojoară cu cea mai caldă dragoste și grijă părintească copiii patriei, tânără generație, făcând totul pentru a le asigura condiții optime de viață”, declara cu orice prilej Nicolae Ceaușescu. 1 iunie era momentul propice de-a anunța și aici producții-record. „Datorită politicii de înaltă răspundere pentru vigoarea națiunii, pentru dănuirea poporului român, populația țării a crescut față de anul 1965 cu peste 4 milioane de oameni.” Prin grija partidului, „copiii de azi sunt mai voicnici, mai sănătoși, cresc mai repede decât cei din generațiile trecute”.

Sursă de lumină

De ziua lor, copiii au dedicat prin „poezii și cântece sărbătorești” mulțumiri partidului. Cei mai talentați i-au compus poezii. Precum poemul Anei Brăitaru, elevă în clasa a VI-a în Călărași. „Numele tău, partid, / Erupt din inima mea, / Îți simt pulsul, / Îți simt chemarea / Spre lumină, spre viitor! / Numele tău, partid, / Mă cheamă spre rădăcina milenară, / Dar și spre columnă / Din evul aprins, / A cărei lumină / Se revărsă prin mine!”.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

1 Iunie

Azi am cumpărat „Jocul privirilor”

(Povestea vieții, 1931-1937) de Elias Canetti. Mă grăbesc să transcriu o mărturie a autorului, citată în prefața cărții (de Wolfgang Gahler): „Actul scrisurii are în el ceva înfinit, chiar dacă este întrerupt în fiecare noapte, el reprezintă o așternere irepetabilă pe hârtie, concludentă în cel mai înalt grad atunci când nu se pune în scenă prin nici un fel de mijloace artistice. Dar pentru asta e nevoie de încredere în limbă, așa cum este ea; mă mir că această încredere nu m-a părăsit încă. Experimentele lingvistice nu m-au atras niciodată... Și aceasta din cauză că sunt subjugat complet de „substanța” vieții. Cel care se lasă în voia experimentelor lingvistice renunță la cea mai mare parte a acestei substanțe... De parcă ar apăsa

CALENDAR

1 iunie (Joi)
Soarele a răsărit la 5:34, a apus la 20:53
Luna a răsărit la 3:24, a apus la 18:26
Sărbătoare creștină: Sfântul Iustin Martirul și Filozoful; Sfântii 7 Mucenici romani; Sfântul Mucenic Hariton

S-a întâmplat la 1 iunie 1989

● Sub egida „Mihai Eminescu - carte - educație - cultură”, la Botoșani s-a desfășurat un simpozion interjudețean, organizat de Consiliul Culturii și Educației Socialiste din Botoșani
● La Iași a avut loc cea de-a 15-a ediție a Colocviului național studentesc „Mihai Eminescu”

Ramona VINTILĂ

Gând de copil

Un zâmbet, o floare, un vers de lumină,
O inimă iubită ești, patria mea,
Copiii îți mângăie fruntea senină,
Sub bolta albastră, sub raze de stea.

Un vis de milenii ce azi se mplinesc-te
Și fața-n lumină-ți o scaldă mereu
Un vis care astăzi în steag te-oglindește

E pacea, e cântul din numele tău.
Gabriela RANG
Clasa a VIII-a, Școala generală nr. 8, Medias
Scinteia, nr. 14.551/1989

Glasurele noastre limpezi
Cântă-n graiul românesc
România, dulce nume,
Toți copiii te iubesc.
Inimile ni-s izvoare
Pe sub munți de brazi și fagi
Când Partidului părinte

Noi îi mulțumim cu drag

●●●
Copilul la masă se așază
Și ia un șoim desenează
Un șoim se avântă în zbor
Mai sus decât pînă de nor
Copilul e un șoim mititel
Și zboară cu gândul la el
E mândru de patria dragă
Și-i dăruie inima-ntrăteagă
Educația comunistă,
patriotică, revoluționară o
Șoimilor Patriei, 1985, p. 288-289

Omulețul lui Gopo în dar

Pentru cei mai mulți dintre cei născuți între 1968 și 1980, repaus se numea timpul petrecut sâmbătă și duminică în fața televizorului. Era vremea celor 15 minute de animație prezentate de cunoscutul critic de film profesoara Viorica Bucur.

1 iunie 1989, ziua copiilor. O zi la fel ca oricare alta și totuși nu: bomboane din cutiile cu fotografii cu pisici și balerine, parcuri, plimbări, muncă pentru pregătirea spectacolelor festive...!

În zilele obișnuite ale sfârșitului de săptămână, mai toți copiii alergau până acasă... Nu era oficial, „ziua” lor, dar se difuza la televizor Gala desenului animat - un regal pentru copiii de-atunci, indiferent ce filă se rupea din calendar. Pentru că realizatorii emisiunii de desene animate s-au condus după devisa, nescrisă și nespunsă, că Ziua copilului, a fiecăruia minilespectator, e în fiecare sâmbătă și duminică din an.

Viorica Bucur, atât de iubită și răsfățată de publicul fericit că poate vedea și respira măcar puțin aer de Occident, chiar dacă doar din desenele animate, se pregătea pentru această zi specială cu o Gală românească.

Desenele nu erau destinate exclusiv copiilor, reprezentau o gură de aer proaspăt și pentru părinți. Fie că erau producții românești sau mici tăieturi din filme Disney. „Prin 1974, după o vizită la Paris, Tudor Vornicu decidea că nu ar strica să avem și noi, românii, o emisiune dedicată filmului de animație. Pentru că tot avea acea emisiune sâmbătă după-amiaza numită «De la A la Infinit», mi-a spus: «Dacă-ai face tu și Radu Cimponeriu o emisiune de o oră cu animație?». Așa a apărut Gala, așa am ajuns în arhiva Televiziunii și așa am descoperit multe desene animate. Mă ocupam de Telecinemateca și de așa-numitele completări. Se transmitea câte un meci de fotbal, sau cine știe, tenis, iar dacă ploua, erau așa-numitele completări care trebuia să fie predate. Erau în general filme documentare și filme de animație. Știam animație din școală, terminasem IATC, secția teatrolgie-cinematografie, făcusem istoria filmului, știam de Disney, de Hanna și Barbera, și văzând ce se mai aducea prin diferite schimburi prin cumpărarea directă a televiziunii, am descoperit Betty Boop, Popeye...

(Continuare în pag. a II-a)

LA ROMÂNII, 1 Iunie A FOST SĂRBĂTORII PRIMA OARĂ ÎN 1950

„Ziua copiilor patriei, a copiilor de pretutindeni, zi în care popoarele lumii își îndreaptă privirile asupra propriilor mlađite, neprețuite podoabe ale prezentului, plămădă vie a viitorului.” Așa începea articolul „Copiii - bucuria prezentului, trănicia viitorului”, publicat la 1 iunie pe prima pagină din Scinteia. Mărețată zi, frumoase metafore. Pentru că nu chiar „toate popoarele lumii” și toți „copiii de pretutindeni” petreceau la 1 iunie.

Preocupările pentru copil și pentru drepturile sale sunt oarecum recente și datează din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Iar istoria „Zilei copilului” nu e lungă, dar e ceva mai complicată decât reiese din Scinteia. În deceniul al cincilea al secolului trecut, ONU recomanda statelor membre să-i sărbătorească pe copii. La 20 noiembrie 1959, Adunarea Generală a Națiunilor Unite vota Declarația Drepturilor Copilului. Numai că rezoluțiile Adunării Generale sună ca o recomandare, iar aplicarea lor nu este obligatorie pentru statele membre. Astfel că, în funcție de propria istorie și de tradițiile locale, Ziua copilului se sărbătorește pe glob la date diferite sau chiar deloc.

Originea sărbătoririi copiilor din România la 1 iunie nu trebuie căutată la New York sau la Geneva, ci la... Moscova. Căci recomandarea Națiunilor Unite, ca toți copiii planetei să aibă o zi numai a lor, fusese pusă în aplicare de Uniunea Sovietică și de statele din sfera sa de influență cu câmpoara și

mai devreme. În noiembrie 1949 avusese loc în capitala URSS o reuniune a Federației Internaționale a Femeilor Democrate. Cu astfel de comitete și comisii, conținând musai în titulatură cuvântul „democrat”, Uniunea Sovietică îi cucerise pe occidentali între cele două războaie mondiale. Imbrățișând temele propagandei sovietice, partipantele la reuniune opinau că de „pericolul imperialist” nu scapă nimeni. Cu atât mai puțin copiii, inocenți și fragili prin însăși „definiția” lor de copii. Cu acel prilej s-a decis că trebuie făcut neapărat ceva pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale tinerei generații și totodată s-a proclamat data de 1 iunie ca Ziua Internațională a Copilului. Deși impusă cu argumente propagandiste, grija pentru copiii imperiului sovietic nu era deloc inutilă. În această parte a lumii, sărăcia, bolile, analfabetismul fiind mai degrabă regula, iar nu excepția.

Deciziile de la Moscova au fost rapid impuse în „statele frățeste”. Astfel, în ședința Secretariatului CC al Partidului Muncitoresc Român de la 22 martie 1950, la primul punct pe ordinea de zi figura și „organizarea Zilei Internaționale a Copilului”. 1950 a fost primul an când copiii români au fost sărbătoriți la 1 iunie. Din acest motiv, chiar și astăzi, Ziua Copilului este marcată în prima zi a lui Ciresar doar în fostele republici sovietice și în statele din Europa de Est.

Cristina DIAC

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Vorbe de pe vremea noastră

Pe vremea noastră, lumea era altfel. Avea trei dimensiuni și era mai simplă și mai aproape de noi decât astăzi. Vorbeam o limbă mai cuminte și mai plină de mistere. N-aveam așa de multe neologisme, nu intrasem în obscuritatea jargonului, eram doar plini de metafore și de hiperbolizări. Pe vremea copilariei noastre, când ne numărăm să vedem cine se pune la v-ați-a, cântam: „An-tan-tichi-tan/ Mu-țu-nică că-pi-tan/ Ana-na-che-bum-ba-na-che/ Glonț”, iar cel lovit cu degetul în piept de glonț răsuflea ușurat,

ieșind din cercul celor în care reîncepea „numărătoarea”. Mai jucam o ciudățenie cu țările, o multinațională în formă de cerc, în care ne strângeam de mâini încântați „U-Re-Se-Se/ Rămânem prie-te-ne/ O mie de se-co-le/ Șiil mai bi-ne...”, iar cea/ cel din mijloc arunca mingea în sus. Noi aveam fiecare câte un nume de țară și câștiga conflict mondial cel care prindea mingea.

(Continuare în pag. a II-a)

neconținut pe clape cu un singur deget”.

Victor Felea, Jurnalul unui poet lenes, Ianuarie 1955-martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 727

Întâlnit la facultate pe Berce, secretarul pe Centru. Ce faci - Prost, îi răspund. De ce? Doar știți, prietenul dvs. m-a respins (Îl știam bun prieten cu Sasu de la „propagandă”). O clipă de tăcere jenantă, apoi el: - Fiți liniștiți, săptămâna viitoare veți avea avizul.

Îl mulțumesc, cam uluit de răspuns. Pe urmă, neîncredere: e tactica tipică de „sedare” de profilaxie. - Ploaie torențială, care mă imobilizează vreo oră la Biblioteca Centrală, unde m-a adus Rodica B. cu mașina. Și ei i se promise că va primi avizul de călătorie (la tată) refuzat întâi. Ce se întâmplă? Încerc să mă orientez. Să fie, poate, o măsură generală, mai „clementă”? Sistemul e plin de asemenea paradouri: când ai impresia că situația e mai coercitivă, mai opresantă, te

trezești cu un acces de „liberalism”; când crezi că ai nimerit într-o perioadă „liberală”, te pomenesti cu un brutal pumn în gură. Ori să fie vorba de vreo intervenție specială? Relația Niki-Ina? Visul meu de ieri-alaltăieri? Dar nici unul n-a dat vreau semn de viață de când am revenit de la București. În cele din urmă las balta orice speculație, poate nici nu iese nimic.

Lungă plimbare cu Marian. (...) Pleacă direct la București, apoi mai departe. Mă felicită pentru „sler”. Istoriește cum f-au dat pasul. Cu „recomandări” și aluzii transparente, la care n-a reacționat, prefăcându-se că nu mă pricepe. - La amiază, telefon de la rectorat, să merg să ridic avizul, mi s-a dat voie să înainteze formele pentru vizita la ai mei, în Germania. Mai iute chiar decât pronosticase Berce, ieri. Decis acum să nu mă grăbesc, așa că anunț că voi trece abia mâine să-l iau. - După-amiază, la Jean. Sperația? Stare incertă. Tăcere totală și de dincolo, încât mă analizez dacă doresc cu adevărat să merg. Ce voi

găsi? Patru ani de despărțire ne-au modificat fără doar și poate și pe unii, și pe alții. Doresc eu cu adevărat să plec? Poate că da, poate că nu. Dar nu e această ezitare inerția deținutului care, obișnuit cu regimul închisorii, nu și mai dorește libertatea? - Seara, din nou. Mă gândesc că toată viața mea i-am decepționat pe ceilalți. Bietul A.E. Baconsky zicea despre mine că mi s-ar potrivea versul lui Villon (în traducerea Zoi Verbeicanu, pe atunci singura accesibilă, în circulație)... „Primit cu drag, de toți dat afară...” „Să fie din „Balada vorbelor”? Să controlez totodată cu originalul: ar fi un bun mot pentru o carte de memorii. Care, firește, nu se va scrie niciodată. Dar, revenind, am cucerit, am sedus, mi-am apropiat spontan (afectiv) o seamă de oameni, și pe urmă i-am pierdut inexplicabil, m-au părăsit, mi-au întors spatele, s-au răcit definitiv față de mine (și e clar că, uneori, din singura vina mea! dar care?)

Mircea Zăciu, Jurnal. IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 445-446

TINERELOR VLĂSTARE ALE PATRIEI – DRAGOSTEA ȘI GRIJA ÎNTREGULUI POPOR

O vizită de protocol însemna o adevărată provocare. O furtună. Dacă ieșea bine, toată lumea aștepta să primească laude. Dacă ieșea prost, toți fugeau de responsabilitate. Când vorbim despre vizitele de protocol la nivel de grădiniță... lucrurile sunt și mai complicate.

Contracte obținute pe zămbete

APACA. Una dintre cele mai mari fabrici de confecții din România. APACA. Grădiniță de protocol. În 1989 și nu numai, la grădinița fabricii APACA, șoimii patriei învățau ore în șir dansuri, poezii, lecții despre comunism. Deh, erau copiii de protocol.

La manifestații ori cu ocazia vizitelor unor înalți oaspeți din afara țării, preșcolarii de la grădinița fabricii de confecții erau de multe ori în centrul atenției. Pentru acest lucru se muncea însă enorm! Educatorea Geta Stanciu își amintește de acele vremuri și povestește despre felul în care se educă copiii din grădinița APACA – unitate în care erau înscrși doar copiii muncitorilor din fabrică, și despre ce însemna să participi la acțiuni „de maximă importanță”. „Ca întotdeauna, trebuia educat limbajul: învățau o poezie, ascultau povești, le reproduceam și eu, apoi... memorau poezia și povestea, povești cu început dat, povești după imagini – toate pentru a le dezvolta vorbirea. Erau și povești clasice, dar și povești cu muncitorul din fabrică, cu sondaorul. Mai erau și exercițiile matematice, figurile geometrice, operații de scădere și adunare... Trebuia să punem accent pe cultul personalității: cine era cel mai bun, cine era cea mai bună. Trebuia să învățăm oare ce să spunem pentru țara noastră? Tovarășul Nicolae Ceaușescu. Mama noastră, Elena Ceaușescu ș.a.m.d. Erau texte tipărite din culegeri pe care le mai avem și acum. Nu sunt de aruncat. Cultul personalității îl dezvoltăm prin diferite activități. Memorizări,

povestiri, cărți cu povestiri istorice în care se vorbea despre comuniști, cum au făcut, cum au luptat...”

Educatorea Cornelia Mihăilescu își amintește inclusiv de sancțiunile și criticile pe care le puteau încasa, dacă acei aproximativ 500 de șoimi nu știau cine sunt soții Ceaușescu. „Se aplicau și sancțiuni în cazul în care copiii de 3 ani nu știau funcțiile Tovarășului. Și astăzi le facem educație patriotică, nu din obligație, ci pentru că totuși copiii trebuie să știe numele țării, stema, drapelul, principalele sărbători. În clasă aveam un perete pe care trebuia să fie numai portretul tovarășului, al Eleni Ceaușescu, steagurile, stema țării. Erau unele lecții frumoase. Dar erau și unele absurde. Am participat la lecții, la alte grădinițe și se vorbea acolo doar de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Lecțiile erau însoțite de foarte multe imagini din vizitele lui de lucru și efective toate aceste lucruri erau memorate de copii mecanic. Nu-i ajuta pe copii cu absolut nimic.”

Cea mai istovitoare experiență

Când se repeta, se repeta din greu. Odată, 80 de copii de la APACA au repetat două luni pentru Plugușor, spun educatoarea. „Se făceau repetițiile prin Sectorul 4, la Casa de Cultură Turturele. Erau copii aduși din tot Bucureștiul, dar și din țară. Era un grup de copii din Maramureș care-și cântau, îi dău în horă... Era și un număr de balet, unul de dans... Noi aveam un dans cu stegulețe. Erau două grupuri de copii. Cum stătea tot Comitetul Central în mijloc, erau două grupuri de copii – 40 și 40 în stânga și în dreapta lor – care dansau. Noi trebuia să le dăm semnalul când să meargă, să se uite la noi, să știe mișcările dansului... Era foarte stresant”, povestește dna Stanciu.

La repetiții se pleca de la grădinița dimineața, după ce mâncau. Li se

Șoimi specializați în protocol

La spectacolele organizate pentru cuplul prezidențial, șoimii patriei recitau poezii și dansau în costume populare specifice zonelor folclorice ale României

dădeau de la grădiniță biscuiți și bidoanele acelea mari de lapte, unul cu lapte, unul cu ceai fierbinte. La ora 10:00 li se dădeau ceea ce activiștii considerau „energizante”. O sticlă de Pepsi ori banană sau poate o portocală... Și asta vorbeau în autocar până să ajungem acolo, ce ne dau astăzi. Veneau la prânz, mâncau, dormeau. Erau rupți de oboseală. Frig... Se trezeau și-i dădeau iar acolo. După ce că era frig, repetițiile se făceau afară! Veneau tot felul de controale, de la pionieri... Se muncea acolo...”

În ziua când ne-am dus la Plugușor, în fața CC-ului era un frig, un ger! Pojghiță de gheață pe jos. Și copiii trebuia să fie îmbrăcați în costume de șoimi. Cu dres de bumbac. Era atât de frig, încât îți tăia respirația! S-a

întâmplat ca o fetiță de la mine de la grupă, al cărui tată era securist, nu voia să mai meargă. Eu nu mai merg, nu mai pot de frig. Era fetița cu lacrimi în ochi. Trebuia să meargă, rămânea locul gol în dispozitiv. A venit până și tatăl ei, care era acolo în dispozitiv, s-o convingea, a văzut că tot discutăm cu ea. Am reușit cu chiu, cu vai, s-o conving. Avea trei perechi de dresuri pe ea. Îmi spunea că i-au înghețat picioarele de frig, cred că și lacrimile. Fetele erau în fuste, costumele erau din supraelastic...”

Eu eram cu o salopetă pe mine, cu cască de miner. Nu era voie în pantaloni. Doar fustă, dres subțire, o cizmă... Doar eram îmbrăcați în salopete. Asta a fost cea mai istovitoare experiență. Folosea la ceva? Ei

cred că se simțeau foarte bine. Nouă nu ne folosea la nimic. Noi eram totuși din București, dormeam în frig, dar dormeam acasă. Dar veneau oameni din țară, din toată țara. Stăteau acolo la repetiții în frig și apoi dormeau prin internate, prin licee. Frig, mizerie... numai bine nu era. Erai cineva însă dacă mergeai la Plugușor”, își amintește educatoarea.

O vizită de grad 0

Raisa Gorbaciova în vizită! Cu tovarășa Elena Ceaușescu! Alertă de grad 0! O așa vizită importantă... se lăsa cu un program și un protocol foarte greu de realizat. Dna Stanciu povestește: „Veneau delegații să cumpere din fabrică. Vedeau pre-

zentări de modă, se prezenta moda inclusiv și la noi pe hol, în grădiniță! Prezentau moda manechinelor, care se schimbau în cele două dormitoare de aici, de pe hol. Dar și copiii noștri, cei mai frumoși! Ieșeau manechinele și luau și câte un copil de mână.”

Când a venit doamna Gorbaciova, s-a dus un pic în fabrică și apoi a venit la noi în grădiniță, să i se prezinte un program artistic. I s-a dansat, s-a cântat... s-a prezentat moda, și manechine mari, și mici”.

Cornelia Mihăilescu își aduce aminte și acum de problemele avute după această vizită. „Aveam două cântece pe care trebuia să le cânte copiii, unul românesc și unul rusesc. Trebuia să începem cu cel rusesc și apoi cu cel românesc. Doamna directoare mi-a spus că la momentul oportun imi face ea semn, să-mi spună cu ce cântec intru. Stabilisem că pentru cel rusesc ridică un deget, iar două degete pentru cel românesc. Ei i s-a spus exact pe dos față de cum trebuia să am intrat cu cântecul românesc și apoi cu cel rusesc. Ce mi-a pătit pielea pe urmă... A ieșit mare nebunie, trebuia să intrăm de fapt cu cel rusesc. Nu am vrut să spun că doamna directoare a greșit, nu aveam de ce s-o bag și pe dansa la apă. S-a cântat și apoi s-a dansat. Copiii noștri dansau superb, pentru că fiind grădiniță cu program săptămânal aveam timp dimineața și după masă să exersăm cu ei. Aveam fete excepționale și aveam și o inspectoare care de profesie era profesor de educație fizică și venise și ea și făcuse tot felul de exerciții, de știa fetele dansurile la perfecție! Atunci am dansat fără greșală! Un vis de copil!”

Reacția Raisel Gorbaciov a fost una pozitivă. A dorit să-i răspălească pe micii pui de om. „S-a bucurat foarte tare doamna Gorbaciova. Noi eram după un stâlp și priveam în jos, nu aveam voie să o privim pe dansa și pe Tovarășă, nici măcar cu coada ochiului. Dar am privit, pe furis, și am reușit să vedem doar gleznele. O

căprioară, Gorbaciova, și doi butuci, Elena Ceaușescu. Gorbaciova a făcut un semn și a venit un individ, un rusnac-de-alor, cu două cutii mari de ciocolată. Noi, înnebunite să nu sară copiii, nu știam ce să facem. Deși copiii erau foarte bine educați. Le-a zis să vină să ia. Copiii s-au uitat în ochii noștri, să știe dacă pot merge să ia. I-am trimis să ia, dar pe rând, nu buluc. Și s-a dus. Mai întâi dansatorii, apoi corul, apoi baletul... aveam tot felul de grupuri pe atunci. Luau copiii doar câte o ciocolăță. Gorbaciova a mai zis ceva în rusă și traducătorul le spunea copiilor: Mai luați, mai este, mai luați! Intră-adevăr, ne uitam cum luau toți copiii și ciocolatele păreau că nu se mai termină! Erau foarte fine și subțiri. Era un vis! Se aude o voce, cu un timbru... „Mă, dar voi v-ați spălat pe mâini”, Elena”, rememorează educatoarea. Se pare că Tovarășă avea un talent aparte în comunicarea cu micii șoimi.

Tot doamna Mihăilescu își amintește de talentul teatral al Eleni. „Protocolul de intrare de pe Aripa Mare, unde se duceau de obicei să viziteze, era cam așa: intr-o clasă pictau, în alta desenau, într-un dormitor erau la somn, într-o clasă se jucau, alții prezentau program artistic. Se mirau, de ce așa de multe paturi și copii așa de puțini! Nu erau copii puțini, dar erau la prezentare. Se împărțeau copiii în felul acesta, ca oaspeții să poată vedea toate aspectele. Elena Ceaușescu mai ales, că mergea aparatul, era numai miere: «Vaaaai, ce frumos desenezi...». Cum se oprea aparatul, trecea mai departe. «Tovarășă, ia uită-te frumos am desenat eu!». «Bine, bine» (plicită). Când se repornea aparatul, iar se apleca și zămbete. Veneau jumătate de oră, cinci minute... Nu trebuia să vadă copii mici, care poate plângeau, se mai scăpau pe ei, vedeau doar copii mari, șoimi ai patriei, care recitau, cântau despre tovarășul Nicolae Ceaușescu sau steagul țării...”

Costin ANGHEL

Carmen DOBRE

ARTICOLUL ZILEI

Copii, ziua voastră e-n fiecare zi!

Cătororind acum în lumea copiilor descoperi cu surprindere metamorfoze nebănuite. Continentul fabulos rămas în fiecare dintre noi, devenit meru mai strălucitor și fascinant, are pentru cei mici o cu totul altă geografie. Joacă și-a pierdut gratuitatea. Copiii se joacă la computer învățând să opereze cu ele. Și confecționează jucării electronice, descoperind secretele tehnicii, conturează proiecte științifico-fantastice și folosesc microscopie perfecționată. E o copilărie mai densă, dominată de viteza cunoașterii, de participarea intensă la viața societății. Rămânând copii, cei mici învață prin intermediul organizației pionierilor să se comporte ca niște oameni mari. Cartea a rămas activitatea lor de căpătâi și ea poartă însemnele muncii. Dar, pe lângă datoria de a învăța, pionieria îi educă pe cei mici în spiritul răspunderii, al iubirii față de țară, al respectului pentru istorie și pentru valorile materiale și spirituale ale poporului român. Are loc o susținută pregătire pentru viață, pentru lungile călătorii în lumea științei, pentru formarea unui spirit revoluționar și cetățean. Pionierii de azi sunt uteciții de mâine, sunt cercetătorii și specialiștii anilor viitori. Copilăria de acum se desparte mai repede de păpuși spre a se apropia de artă și de tehnică, iar activitățile extrem de complexe desfășurate în cadrul organizației revoluționare a pionierilor sunt de natură să îi edifice asupra drumurilor de urmat în viață, asupra valorilor spirituale și materiale ale societății noastre. În pionieria nu mai avem copii naivi ca odinioară, ci compatrioți de vârstă mai mici, angajați cu tot elanul lor tineresc în competițiile muncii și ale învățării, la întreceri artistice și sportive, în febrile activități de cercetare și creație. Cine pătrunde azi într-o școală, descoperă cu uimire că se discută mai puțin despre basme și mai mult despre tehnică, mai puțin despre zâne și zmei și mai mult despre proiectele anului 2000.

În București, cutia cu minuni se află într-o clădire cu 350 de încăperi, însumând 20.000 de metri pătrați, animați zilnic de peste 4.000 de copii veniți în zeci de laboratoare, cabinete, cercuri, formații și ateliere, galerii și expoziție de creație tehnică pionierescă. O sută de dascăli inițiază debutanții sau îi perfecționează pe cei avansați în diverse domenii ale artei și tehnicii. În acest veritabil palat are loc despărțirea de basme și păpuși și încep pașii cunoașterii. Am petrecut câteva zile în clădirea dominată deopotrivă găsitorilor de copii veseli și agitați, pregătind momente de spectacol, expoziții și recitari, dansuri folclorice și concerte de muzică clasică. (...)

Într-o vână din încăperile acestui palat în care și adulții se mai pierd, am stat de povești cu o elevă coborâtă parca dintr-un tablou de Sabin Bălașa. Se numeste Cătălina Florea, din clasa a VI-a C, de la Școala Generală nr. 205 din Capitală. Este comandantă de unitate și activează într-un cerc de recitari. O puteți vedea în mai toate emisiunile pionieresti din programul tv, în spectacole sau auzi în diferite emisiuni ale radioului consacrate pionierilor. A scris poezii la un cenacul al pionierilor din Sectorul 6, „dar nu mai am timp”, a făcut dans modern, a început să recite și să câștige concursuri pionieresti, ajungând până la faza finală a Festivalului național „Cântarea României”, am fost între copiii și șoimii patriei care au înmănat flori tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu și numai prima dată am fost copleșită de emoții”, și e hotărâtă să devină învățătoare.

Tatăl ei, inginer constructor, a luat-o de mai multe ori pe șantierul blocurilor care lucrează, mama a dus-o de mai multe ori la școală, la Drăgăneasa, iar la Școala Generală nr. 205 a fost pusă de învățătoare să stea cu o clasă. Atunci a descoperit că singura profesie care ar bucura o pentru o viață ar fi cea a mamei sale. Își conduce colegii la acțiunile de întreținere a parcului din Drumul Taberei, vara se îngrijesc de animalele buicilor și merge în tabără, face curățenie în casă și împăratărele la piață, Lăcrămioara Mitroaica conduce ansamblul de estradă „Melorint”, iar Ana Roman armonizează mișcările celor 70 de copii care alcătuiesc grupul de balet „Arabesc”, în timp ce Oana Albuțiu și Mariana Pojoranu stau cu rândul la pupiturul orchestrei semisimfonice a palatului, orchestra în care copiii, îmbrăcați în frac, încearcă să se apropie de sonitățile marilor orchestre și să dea poezie muzicii românești și universale. Ar fi nedrept să proliferize convingerea că numai în București există copii-vedete și dascăli pasionați de asemenea activități. Toate casele pionierilor și șoimilor patriei din țară au parte de asemenea împătimiti. Bunăoară, în Chioara, la Somcuta Mare, profesorul Grigore Mureșan, după ce a pregătit formații de dansuri cu țărani din Valea Chioarului, la Somcuta are 5 formații de copii, unele alcătuite din cei din clasele I-IV, altele din cei mari, din clasa a VIII-a. (...)

Măreția micilor artiști

Există câteva ansambluri și formații artistice pionieresti care au purtat și peste hotare mesajul copiilor români. (...) Profesoara Adriana Codreanu pregătește de 14 ani grupul „Alegretto”, unul dintre cele mai cunoscute grupuri vocale pionieresti din țară. Lăcrămioara Mitroaica conduce ansamblul de estradă „Melorint”, iar Ana Roman armonizează mișcările celor 70 de copii care alcătuiesc grupul de balet „Arabesc”, în timp ce Oana Albuțiu și Mariana Pojoranu stau cu rândul la pupiturul orchestrei semisimfonice a palatului, orchestra în care copiii, îmbrăcați în frac, încearcă să se apropie de sonitățile marilor orchestre și să dea poezie muzicii românești și universale. Ar fi nedrept să proliferize convingerea că numai în București există copii-vedete și dascăli pasionați de asemenea activități. Toate casele pionierilor și șoimilor patriei din țară au parte de asemenea împătimiti. Bunăoară, în Chioara, la Somcuta Mare, profesorul Grigore Mureșan, după ce a pregătit formații de dansuri cu țărani din Valea Chioarului, la Somcuta are 5 formații de copii, unele alcătuite din cei din clasele I-IV, altele din cei mari, din clasa a VIII-a. (...)

Ocălătorie în lumea formațiilor celor mici, a cercurilor și laboratoarelor populare de ei nu face decât să întărească o convingere, că pionieria e o altă denumire a copilăriei în care se învață mai repede și mai adânc deprinderile de om mare. Cornel NISTORESCU

CALENDARUL DE PERETE

EDUCAȚIA ȘI JOCUL

Evoluția ființei umane în copilărie se caracterizează prin procese de acumulare și asimilare a normelor și valorilor promovate de familie și societate. Fiind dependent de părinți, copilul raportează totul la aceștia. Judecățile, atitudinile, comportamentele și acțiunile copilului se produc prin referențe la adulți. Cel puțin până la o anumită vârstă, este un fapt pozitiv, pentru că în această perioadă copilul se socializează. Esențial este modul în care părinții știu să valorifice în folosul copilului această relație. Comportamentul adulților trebuie să fie plin de grijă, de solitudine față de problemele ridicate, iar răspunsurile la întrebările puse de copil să nu fie evitate, trunchiate sau confuze. Pe măsura dezvoltării copilului se constată tendințe de autonomie, de independență în acțiune și gândire. O dată cu atingerea pragului adolescenței, el renunță la dependența de părinți și caută căile de manifestare a propriei identități în contextul mediului său de viață și de învățare. Trezirea spre autonomie se realizează pe nesimțite, mai cu seamă pentru adult, care nu observă transformările ce se produc în evoluția copilului, transformări imperceptibile, dar reale. Individualizarea personalității copilului se concretizează în diverse moduri, unele chiar șocante pentru cei din jur. Din această cauză pot apărea neînțelegeri între copilul care dovedea ascultare până de curând și adulți, părinți sau educatori, care nu percep încă schimbările petrecute în comportamentul lui. Traversarea acestei perioade de individualizare diferă de la copil la copil, în funcție de sex, de mediul de rezidență. Cunoașterea și luarea în seamă a individualizării personalității copilului sunt esențiale în actul educativ, evitându-se, astfel, o serie de consecințe dăunătoare pentru dezvoltarea psihică a copilului, ca și pentru atmosfera din familie sau din grupurile școlare. Este de la sine înțeles că trebuie să se utilizeze metode, principii și tipuri de raporturi specifice în educația și formarea copilului, la vârsta trecerii de la independență la autonomie.

Activitate fizică sau mentală, jocul pregătește omul pentru activități productive (...). Pentru copil, joaca este modalitatea spontană și informală de comunicare. Joaca este integrată în joc, de altfel, este dificil să se delimiteze cu toată rigurozitatea jocul de joacă, între ele existând o interferență continuă. Dincolo de aceste diferențieri rămâne faptul, deosebit de important, că în copilărie jocul este un mijloc fondamental de socializare. Copilul care nu se joacă sau este oprit să se joace va fi privat de o cale esențială de educare și formare. Atunci când adultul interzice copilului jocul, se comite un act anti-educativ cu profunde consecințe asupra evoluției personalității acestuia. Jocul se manifestă diferit de la o vârstă la alta. Așa cum au dovedit studiile de psihologie, jocul dominant în copilărie este cel „de-a familia”, de fapt reflexul mediului de viață cel mai apropiat al copilului. La 3 ani jocul este legat și de obiecte, copilul manifestând un interes sporit pentru adulți, reproduce situații concrete din conduitele umane. La 4 ani, jocul capătă tot mai mult un caracter colectiv, îl caută un partener de joc. De regulă, se joacă mai bine cu un copil mai mare sau mai mic decât el. La 5 ani constatăm o colaborare mai eficientă între partenerii de joc. Copilul se joacă și în ideea cunoașterii partenerului său. La această vârstă, se manifestă nevoia acută a prezenței unei alte persoane, fie chiar adult. Acum crează și propune subiecte colorate. La copiii de 5-6 ani sunt prezente în joc rolurile profesionale, ei apropiindu-se astfel de universul profesional și al muncii. O dată cu intrarea în școală, jocul copiilor suferă mutații importante. Interesele copilului se îndreaptă către preocupările școlare, către lărgirea orizontului de cunoaștere și al cadrului relațional. Jocul se îmbină cu învățarea. Esențial este cum se realizează proporția între acestea. Oricum, jocul poate contribui la creșterea randamentului școlar al copilului, dacă este orientat cu tact de adulți, către scopurile și obiectivele actului educativ din școală.

Calendar, 1 iunie 1989

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

„Să fi copil în România“

Zi grea a fost pentru toți angajații Ministerului Educației și Învățământului – ministru, șefi de secții, inspectori, directori, profesori, educatoare și învățători. Dar și pentru copii. În școli, grădinițe, case ale pionierilor au fost programate manifestări culturale-educative (de regulă, serbări), „în cadrul cărora copiii au adus un fierbinte omagiu secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, exprimându-și, și cu acest prilej, profunda recunoștință pentru minunatele condiții de viață, muncă și învățare ce le sunt asigurate”. S-au numit – cum alfel decât, „sugestiv”? – „Să fi copil în România”, „Copiii cântă patria și partidul”, „Mulțumim din inimă partidului”, „Copiii Epocii de Aur”, „Omagiu conducătorului iubit”. Ca fericirea să fie întreaga, s-a vorbit și despre „politica de pace, de largă colaborare internațională promovată de stat și partid”.

Metode ingenioase de irigare

Încălzirea vremii a dat de furcă agriculților. În județul Teleorman, unul dintre principalele centre legitime din țară, au avut loc ample acțiuni de irigare a peste 15.000 de hectare cultivate cu legume, cartofi și furaje. Că românul este foarte inventiv reiese zilnic din Știința, un înd

Scinteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

ANUL LVII nr. 3451 1 Iunie 1989 6 PAGINI - 50 BANI

IN SPRIJINUL SABANILOR SUBLINEATE LA PLENARA C.C. AL P.C.R.

PRODUCTIA FIZICA
realizată ritmic, integral,
la înalt nivel calitativ!

TEORIA ȘI PRACTICA REVOLUȚIONAR
IN CONCEPTIA ȘTIINȚIFICĂ A PARTIDULUI
A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

DEMOCRATIA ANUNȚATOAREȘI
REVOLUȚIONARĂ

indemnurile secretarului general al partidului”, lucrătorii din agricultură au utilizat cât mai eficient apa și energia electrică. Folosindu-se doar de două motopompe care scot apă din cadrul Teleorman și de configurația terenului cultivat, lucrătorii reușiser să irige 50 de hectare cu resursele suficiente altfel pentru numai 10 hectare!

Partidul recrutează membri noi

Județul Botoșani a îngroșat rândurile Partidului Comunist Român, în decursul anului 1988, cu peste 2.000 de membri. Cei mai mulți erau muncitori din industrie și agricultură. Fiecare dintre ei a profitat și semnat („de fiecare dată cu profundă emoție și matură responsabilitate”) angajamentul „să servească cu credință cauza partidului, să militeze cu întreaga capacitate și putere de muncă pentru îndeplinirea politicii partidului de transformare revoluționară a societății”. Se întâmplau pe calea angajamentului și singulare incidente. Cu un an înainte, în Botoșani se prezentase o singură candidată la intrarea în partid, insuficient pregătită politic. Tinerel de la cooperativa „Artizanatul” i s-a dat sarcina ca într-o lună să revină cu lecția învățată.

Salarii majorate în industrie și agricultură

De la 1 iunie a început și cea de-a treia etapă de majorare a retribuțiilor oamenilor muncii. „Este vorba despre personalul muncitor cu retribuții tarifare lunare mai mari de 2.250 de lei din unitățile industriale aparținând de Ministerul Industriei Metalurgice, Ministerul Agriculturii, din activitatea de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică, proiectare și informatică.” Aceste ramuri însumau încă 325.000 de oameni ai muncii, adică circa 70% din personalul muncitor din economie. Conform programului, de la 1 august, toți românii încadrați în muncă aveau să beneficieze de venituri mărite.

Am furat rușilor aurul

S-a încheiat concursul internațional de tir cu arcul de la Sofia. Locul 1 a fost ocupat de Diana Nicolaescu, cu un total de 324 de puncte. România a fost urmărită îndeaproape de reprezentata URSS, Sonia Gromova și Irina Leonova. Acestea au reușit să se claseze pe locurile al II-lea și al III-lea, cu 322 și respectiv 319 puncte. Alexandra ZOTTA

Omulețul lui Gopo în dar

(Urmare din pag. 1)

Prin 1968 fusese așa, o perioadă de deschidere, România difuza filme americane, față de celelalte țări socialiste, «Albă ca Zăpada», «101 Dalmațieni», «Doamna și vagabondul», «Cartea Jungs», «Bambi», «Tom și Jerry», găssem pe-acolo și «Heckle și Jeckle», niste «Bugs Bunny»...

În general, un film se cumpăra pe o perioadă. După aceea, copia trebuia distrusă. La noi, erau puse în arhivă. Nimeni nu ținea seama pe atunci de drepturi de autor. Dacă erau în arhivă, însemna că se puteau da. Ele au fost totdeauna traduse, titrate, că Radu era și un foarte bun traducător. Niciodată dublate. Văd că acum se practică dublajul și chiar Disney a impus chestia asta. Eu, personal, nu sunt de acord cu el. Poate pentru copii este, într-adevăr, mai ușor. Pe de altă parte, în România e tradiția cu titrajul «Merry Christmas», adică «La mulți ani». Ah, aici e o poveste... Aveam voie să dăm filmele pe Crăciunul doar între Crăciun și Anul Nou, dar când se spunea «Merry Christmas», noi traduceam «La mulți ani», ca «Crăciun fericit». Și cântam să fie mai mult Tom și Jerry care se bat pe-acolo... Spre sfârșit, Ceaușescu nu ne mai lăsa să dăm desene cu Crăciunul nici măcar în perioada stabilită. Aveam o bandă cu desene cu Crăciunul pusă deoparte și când a fost Revoluția, stăteam și mă uitam la televizor: era un globuleț pe ecran și puneau Madrigalul la nesfârșit. Și-am pus mâna pe telefon și le-am zis: «Dar aveți acolo banda aia cu desene animate, bagați-o pe aia». Și s-au tot dat desenele mele... Adevărul e că, la un moment dat, am auzit că Ceaușescu ar fi zis: «Să se termine odată cu emisiunea aia în limbă străină!». Cred că a fost ultima emisiune în care s-a mai vorbit limba engleză la televizor. Și-au mai fost și alte lucruri... Ne spunea Vormicu că a sunat de la secția de Presă. Dar am avut, de pildă, genericul acela final cunoscut, «Colimatorul», din «Parisul vesel», în care Robespierre și Jaune-Ton vânează șoricelul. A trebuit să-i schimbăm. Pentru că s-a primit un telefon că e prea violent și că s-a speriat copilul nu știu-cărui tovarăș. Și să nu mai dăm. Dar, pe de altă parte, am avut noroc: a fost o perioadă în care «Gala» se lungise, dădeam mai multe filmele. De ce? Pe atunci, chiar și copiii tovarășilor vedeau desene animate numai la televizor, videoul a apărut mai târziu.

Sigur că de 1 Iunie, mai făles atunci, căutam să fac Gala cu desene românești... avea succes Ion Popescu Gopo, cel mai mare și mai premiat animator român, cu Omulețul lui, dar și mici filme de animație modernă... Spectatorii puteau fi și adulți, emisiunea se adresa tuturor. Nu prea mai știu când a fost ultima emisiune. Într-un moment dat, spre 1989, emisiunea lui Vormicu, îl devenise popular... și eu la fel, chiar în urma unui sondaj am fost nominalizată eu de copii, iar apoi mi s-a interzis să mai prezint. Doar Gala, practic, și atât. Tudor Vormicu s-a îmbolnăvit și a murit primăvara... practic începuse o disoluție totală. Am încercat să fac Gala și după... dar... După Revoluție, dintr-o glumă s-a născut Partidul desenelor animate. Mai am și acum cereri de adeziune. Prin 1992 Gala a murit... Nu pot să o mai reiau, nu ar mai avea același succes”.

Loreta POPA

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Vorbe de pe vremea noastră

(Urmare din pag. 1)

Jucam „Verde stop/ Amendă pe loc!” (buzunarele noastre erau veșnic pătate de iarbă și mamele n-aveau dero d’ala care scoate o mie de pete. Șiii mai bi-ne...). Și „la popa în poartă/ i-o pisică moartă/cine-o rade ș-o vorbi/ș-o mănânce coaptă”. Apoi, veneau condimentele... „cu mărșar și pătrunjel/ Și untură de cățel”. Târziu, un deștept care a vrut să distrugă omerta, a inventat și dezlegarea jocului... eu sunt popa românesc/ Și am voie să vorbesc!”

Pe vremea noastră, dacă voiam să ofticăm pe cineva, nespunându-i sau nedându-i ceva, îi recitam „cotuuiu- pișcotuuu/ la-be-le-le botu...” Nu mă întrebați care e spîlul poțniunii, habar n-am. Dacă cineva trișa (la v-ati-a), la șotron sau la finanțe) și, ulterior, soarta îl dovedea, strigam, răzbuțai, ș-aaaaaraaaa priiceal!”. Dacă voiam să rateze (pătratul șotronului cu piatra, de pildă), îi strigam „raghila șoșoiu” și țineam încălecate degetele arătător și inelar de la ambele mâini. Era o magie pe care o împlineam zilnic, un ritual al copilăriei mai tare decât fantomele lui „Scooby Doo” de astăzi sau decât metamorfozarea lui Ben 10.

Pe vremea noastră, dacă voiam să facem o pauză în joacă strigam „padă pua!” (ați mai auzit astăzi copiii să strige asta?!). Celor pe care voiam să-i părăm, oftându-i în prealabil, le cântam, solo sau în grup organizat, „te spuuun, te spuuun/ c-ai mâncaat săăpun/ de la noi din beci/ cu 3 lei 50!”. Celor care părau li se puneă eticheta verbală de mulți decibeli... „pă-ră-cio-su/ rocade osu!” Tot la neamul lui Azorel apelam și atunci când voiam, în mărînimia și-n răutatea vârstei, să rădem de careva: „Cutare prostu/ Căiime-le nostru/ Latră și mușcă/ Să-l băgăm în cușcă”. Pentru mănăcișoii aveam dedicații variate... „Greiere buurtos/ Aduună după jos/ Ce gă-șeș-te bagă-n gură/ Zice că e pră-ji-tu-ră” sau, dacă starea de obezitate a respectivului împunea... „Grasu/ Contrabasu...”

Pe care pe care voiam să-i împacă, le cântam „Paace, paace/ Între două dobitoace/ Doboitoaca cea mai mare/ Ești chiar tu!”. Celor cu idei trăsnete sau cu comportament ciudățele, le strigam „ești sisi la Vasiliică!”. Abia dacă mai țin minte vorbele de pe vremea noastră. Și, chiar dacă mi le amintesc, câteodată, nu mai am voi le spune. Copiii de acum nu mai pricep nimic din ele. Au o altfel de lume, un altfel de lexic. Și o altfel de magie... Adriana OPREA-POPESCU

Ucisă de decretul antiavort

Un omagiu adus mamei și soției. Femeii române, în comunism. Luptătoare pe baricadele luptei inegale pentru supraviețuire. Un omagiu adus tinerelor care au pierit din prea multă dragoste pentru viață, din prea multă precauție, speriate de grija zilei de mâine. O poveste din care reies păcatele și vinovăția unui regim absurd.

Sarcina nedorită

O tânără cu părul bălai, o prea frumoasă fată. Sacrificată pe altarul aberanței legii comuniste – decretul antiavort. Isteată, blondă și înaltă, stârnea admirația și respectul tuturor. Într-unul din tristele și nefastele momente de dinainte de '89, clipe care existau din belșug pentru fiecare dintre românii acelor vremuri, a trebuit să scape de o sarcină. Și-a provocat singură avort și a murit pentru că medicii au intervenit tardiv. Nu se știe dacă în mod deliberat sau nu, cert e că a ajuns prea târziu pe masa de operație. A murit practic pentru copilul ei, care pe atunci avea un an. Și-a sacrificat viața din dorința de a oferi o educație și un trai decent fetiței sale.

Georgeta Mirea avea 24 de ani în 1989. Cu puținii ani în urmă îi murise un copil și, în 1988, născuse o fetiță, de care avea grijă împreună cu soțul ei. Astăzi, Corina este studentă în ultimul an la Facultatea de Informatică din Iași. Georgetei îi era teamă atunci că fetița ei de numai 1 an nu se va dezvolta armonios și nu va primi cunoștințele necesare unei formări intelectuale la un nivel cât mai bun, așa cum se întâmpla atunci când mama se ocupă îndeaproape de copil și îl crește sub ochii săi, așa că a hotărât să nu o ducă la creșă, ci mai degrabă să se ocupe de ea personal. Și, cum era educatoare, s-a gândit că mai bine ar fi să o ia la serviciu. Pentru că atât mama, cât și soacra ei aveau serviciu, nu se puneau problema să se ocupe de fetița una dintre acestea. Era din nou însărcinată când a luat-o prima dată pe Corina la serviciu. Șefa ei i-a spus imediat că nu mai are ce căuta la slujbă cu fetița. Disperată că va veni un al doilea copil și că nu va putea să se împartă între bebeluș, Corina și slujbă și îngrozită de lipsa de perspective, s-a gândit cu groază că nu prea are soluții. Dezamăgită de faptul că nu va putea să vină cu fetița la locul de muncă, s-a hotărât să evite nașterea unui nou copil.

S-a consultat cu soțul ei și a luat o decizie curajoasă, dar și foarte periculoasă: va scăpa singură de sarcină, cu o soluție verificată de zece de alte femei în acele vremuri. Pe atunci, în 1989, acestea erau infirmoase de valul de arestări produs în urma intreruperilor de sarcină, mai ales că atât cele care le provocau, cât și cele care primeau ajutor erau obligate să suporte rigoriile legii. Și pentru faptul că nu a primit nici un sfat de la propria mamă, nu a mai încercat să ceară ajutorul altor rude. S-a văzut singură în fața sortii și a decis că trebuie să acționeze de una singură, cel mult veghetă de sot. A procedat așa cum făceau și alte femei, numai că a luat o doză de câteva ori mai mare decât cea „permisă” în rețeta cu pricina. Era vorba despre o substanță des folosită în acea vreme de cele care vroiau să scape de copilul nedorit: piatră vânăta (sulfat de cupru), o substanță chimică care, o dată introdusă în colul uterin, provoca hemoragie și eventuala expulzare a fătului. Însă, în cazul ei, doza s-a dovedit fatală. Din păcate, în mod deliberat, a făcut o concentrație de câteva ori mai mare decât cea obișnuită, iar acest lucru și intervenția tardivă a medicilor au dus la deznodământul tragic. Plimbată de la un doctor la altul (aceștia fugeau de responsabilitate în astfel de cazuri), făcută vinovată că a îndrăznit să vrea să scape de copil, femeia a fost practic omorâtă, intrucât cadrele sanitare au intervenit prea târziu. Dar să rememorăm cele întâmplate, pas cu pas, cu ajutorul învățătoarei Maria Matei.

„Ajutați-mă, nu mă lăsați să mor!”

Georgeta Mirea locuia în Huși, județul Vaslui, împreună cu soțul ei, care pe atunci era angajat la o întreprindere importantă din oraș. Ca educatoare, femeia primise de curând cheile de la un apartament în zona centrală, pe care abia îl amenajaseră. Era considerat un noroc acea repartiție. Numai că n-a apucat să locuiască acolo decât o lună. „Geta mai făcuse avorturi singură. A avut un băiețel

FOTO: Arhiva personală

care a decedat pe când era bebeluș și după aceea a născut-o pe Corina. Un an mai târziu, a rămas din nou însărcinată. Geta voia s-o ia pe fată la serviciu. Așa a făcut, dar șefa ei i-a spus că nu poate să o primească cu fetița la căminul unde tânăra lucra ca educatoare. Eu aveam serviciu, mama Getei la fel, așa că ea nu știa cum să se descurce cu Corina. Atunci s-a gândit să facă ceva. Și-a provocat avort”, își amintește femeia, acum în vârstă de 74 de ani.

Sarcina era de circa o lună, o lună și ceva. „Rețeta consta într-o soluție de sulfat de cupru (piatră vânăta) care, introdusă cu o pompă pentru spălături vaginale în colul uterin, urma să provoace avortul. Însă, pentru a fi sigură de reușită, ea a făcut «medicamentul» mult mai concentrat decât ar fi trebuit. A realizat o doză poate chiar de câteva ori mai mare. După câte știam, trebuia să fie un lichid albastru-azuriu, de culoarea cerului. Însă, a doua zi, când soțul ei m-a chemat s-o ajut, fiindcă avea dureri cumplite, am văzut din ce mai rămăsele din acea soluție că avea culoarea bleumarin, deci era foarte concentrat.” Lipsa de precauție și tineretea au împins-o la exces de zel pentru a fi sigură că scapă de sarcină.

„În jurul orei 23:00 a realizat fapta, după ce a venit de la serviciu, a mâncat, a făcut ceva de mâncare, a spălat și cea mai avut treabă prin proaspăta gospodărie (abia pusă la punct), în noua locuință. A introdus acea substanță și s-a culcat. Pătrunderea lichidului în uter dă un semnal după o jumătate de oră, o oră. La ea au început niște dureri fantastice, biata fată s-a ridicat în picioare și a început să se vaită prin casă. După un timp, disperată, a chemat-o pe mama sa, dar nimeni nu știa ce să-i facă pentru a-i mai alina durerea.” Mama ei, care era, culmea, chiar cadru sanitar, a încercat cu niște comprese, cu ce a mai avut la îndemână, dar totul s-a dovedit inutil. Chiar și ea se temea să o ducă la spital, gândindu-se poate și că fata ei n-o să pățească nimic. „Poate că dacă s-ar fi dus la spital imediat ar fi scăpat. Dar se temea și Geta, se temea și mama ei, se gândeau că o vor aresta. A luat și medicamente împotriva durerii, dar n-au lăsat-o chinurile, a stat și a suferit până dimineață. Băiatul meu, soțul Georgetei, a venit la noi de dimineață, să ne anunțe ce s-a

întâmpat și ne-a adus și fata de un an”. Însă soacra a mers să vadă ce-i face nora, gândindu-se că ar putea-o ajuta în vreun fel: „Substanța trebuia să-i producă hemoragie, dar, în loc de asta, și-a intoxicat tot corpul din cauza concentrației prea mari, practic trupul ei se otrăvise complet. Când am ajuns eu era întinsă pe pat și striga că nu mai poate de durere. «Aoleu, ajutați-mă, nu mă lăsați să mor!»”

„Aș scoate-o cu mâinile goale de dincolo de zid dacă ar trăi”

„Cuscră a zis că se duce la spital, ea fiind cadru medical, cunoștea doctorii. Doctorii au fugit de răspundere încă de la început, poate așteptau și o atenție, ceva, cine știe. Naivă, mama Getei a sperat că o vor ajuta medicii, având în vedere că erau din aceeași breaslă. Însă cei de la Huși nu i-au făcut mai nimic, doar ceva pentru calmarea durerilor, și au trimis-o de urgență la Vaslui, capitala de județ. Acolo, tot așa, nu a stat decât foarte puțin și au trimis-o la Iași, din același motiv, ca să fugă de răspundere, fiind vorba, evident, și de un caz de încălcare a legilor în vigoare la acel moment. «Nu e de competența noastră», așa spuneau. La Iași, medicii s-au codit până să facă ceva. Au încercat cu metode obișnuite, însă, văzând că starea e din ce în ce mai gravă – tânăra făcuse septicemie – au intervenit și ei abia la final, de ochii familiei. Au dus-o la Terapie Intensivă și de acolo în sala de operații, unde i-au extirpat o parte din uter, apoi întregul organ, însă otrava îi pătrunsesse în sânge, fiindu-i pusă senzația fără posibilitate de întoarcere: septicemie generalizată.” Medicii au îndemnat rudele să doneze sânge pentru a-i face transfuzie, însă nici ei nu mai credeau că femeia va mai scăpa. „Doctorii știu că era ceva complicat având în vedere ce se întâmplase. Spuneau că e grav și nu l-au dat șanse. În mai puțin de o săptămână a murit.” Disperat, în acele zile, soțul Georgetei nu a mai dormit și cutreiera noaptea străzile orașului, se ruga să supraviețuiască, dar Dumnezeu a vrut altfel. Și nu s-a împăcat cu moartea ei mulți ani după aceea. „Dacă aș ști că o pot scoate vie de după zidul acela, l-aș sparge cu mâinile, cu degetele”, povestea el cu ochii în lacrimi. Luni întregi a visat-o și cu greu a mai dormit. Era convins că nu va mai putea trăi fără ea.

Alte femei din Huși au murit la fel

Soțul a scos-o pe Georgeta de la morgă într-un sicriu pe care l-a legat pe portbagajul agățat deasupra Daciei cu care se deplasau cândva împreună și a condus cu ochii în lacrimi până la Huși, 80 de kilometri, fără frică că va păți ceva. Și chiar de-ar fi fost să se întâmple ceva, el își spunea atunci că poate era mai bine. „A intrat la spital pe picioarele ei, la braț cu soțul, și a ieșit în sicriu”, spune soacra. Georgeta Mirea a fost conștientă până în ultima clipă. Când clipa morții s-a apropiat, a încercat să ridice mâinile sus și a rostit cu prea puțină putere: „Corina”, sugerându-i mamei prezente la căpătâi să aibă grijă de fetița ei de un an. „A fost conștientă că moare și s-a gândit să ne spună să avem grijă de fată”, mai spune soacra ei. „Când am înmormântat-o, în frigider erau prăjiturile de la aniversarea de 1 an a fetiței.” Afându-se în micul oraș ce s-a întâmplat, toți cunoscuții, dar și necunoscuții au ținut să privegheze dacă nu locuința, atunci blocul în care locuise Georgeta. Sute de oameni s-au adunat să o conducă pe ultimul drum și s-o plângă, parcă protestând pentru modul nedrept în care o tânără de 24 de ani își lăsa adio de la viață din cauza unui decret diabolic.

În Hușiul anului 1989, cel puțin 10 femei muriseră din motive similare. Se făcea chiuretaj în mod empiric sau, mai greu, prin cunoștințe, la moașe sau doctori. Și acum se știe în Huși ce femei se ocupau, pe vremuri, de intreruperile de sarcină. Una dintre ele, asistentă de profesie, chiar a făcut doi ani de închisoare din această cauză, dar, după eliberare, s-a apucat din nou, fiindcă această practică îi aducea bani frumoși. Pentru unele dintre femei, acesta reprezenta „costul călătoriei” către lumea de dincolo.
Cristinel C. POPA

DIN ARHIVA CC AL PCR

Plan de măsuri cu privire la manifestările ce se vor desfășura cu prilejul zilei de 1 Iunie – Ziua internațională a copilului

Sărbătorirea în acest an a zilei de 1 Iunie are loc în atmosfera de puternică angajare politică a întregului nostru popor care, strâns unit în jurul gloriosului nostru partid, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, acționează cu elan și dăruire pentru transpunerea în viață a indicațiilor și orientărilor cuprinse în magistralele cuvântări ale marelui nostru conducător la Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din aprilie a.c., la Secțiunea Marii Adunări Naționale și la grandioasa adunare populară din Capitală, ample și mobilizatoare programe de muncă și acțiune revoluționară care îmbogățesc cu teze de o inestimabilă valoare teoretică și practică tezaurul socialismului științific, teoria și practica construcției socialiste și comuniste.

În perioada premergătoare zilei de 1 Iunie, la nivelul tuturor organizațiilor de pionieri și grupelor de șoimi ai patriei vor fi organizate acțiuni politico-educative, în cadrul cărora vor fi prezentate istoricele realizări obținute de poporul nostru în perioada ce a trecut de la 23 August 1944 și îndeosebi după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, perioadă pe care întreaga națiune o numește cu dragoste și recunoștință „Epoca de Aur a României socialiste – Epoca Nicolae Ceaușescu”, politica înțeleaptă, profund științifică și clarvăzătoare promovată de partidul nostru comunist, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu sub a cărui genială conducere țara noastră cunoaște o înflorire fără precedent, afirmându-se liberă, suverană și demnă între națiunile lumii. Prin conținutul acțiunilor organizate se va da expresie satisfacției și vibrantei mândrii patriotice a tuturor copiilor patriei față de strălucita realizare a poporului nostru – rambursarea integrală a datoriei externe – ce consacra deplina independență economică și politică a României, reprezentând o ilustrare elocventă a forței și vitalității economiei românești, a justetei politicii Partidului Comunist Român și, totodată, garanția viitorului fericit al tinerei generații, al întregului nostru popor.

Consiliile Organizației Pionierilor, Comisiile Organizației Șoimii Patriei, împreună cu comitetele și comisiile femeilor și comitetele UTC, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, vor organiza la toate nivelurile ample manifestări politico-educative și culturale, artistice prin care copiii și tinerii vor exprima sentimente de fierbinte dragoste, nețărmurată recunoștință, profund respect și prețuire față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, cel mai iubit fiu al națiunii noastre, marele Erou între Eroii multimilenareii noastre istorii, a cărui exemplară viață și activitate revoluționară reprezintă pentru întreaga generație tânără o lămură pildă de eroism, abnegație și fierbinte patriotism în slujba libertății și suveranității patriei, a bunăstării și fericirii poporului român, a păcii și progresului în întreaga lume.

Tânăra generație a patriei va da glas, totodată, omagiului fierbinte, dragostei și recunoștinței față de tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al CC al PCR, prim-viceprim-ministru al Guvernului, președintele Consiliului Național al Științei și Învățământului, eminent om politic și savant de largă recunoaștere internațională, pentru contribuția de excepțională însemnată adusă la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului și statului nostru, a programelor privind perfecționarea organizării și modernizarea tuturor ramurilor economiei naționale, la dezvoltarea fără precedent a științei, învățământului și culturii românești ca factori fundamentali ai fâuririi noii societăți pe pământul României.

Prin toate acțiunile organizate, șoimii patriei, pionierii și elevii își vor exprima cele mai vii mulțumiri față de partid, față de iubii noștri conducători, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena

Ceaușescu, pentru minunatele condiții de viață, muncă, învățatură și recreere, de formare și afirmare multilaterală asigurate în acești ani de glorie și măreție a României socialiste.

Tânăra generație își va reafirma hotărârea fermă de a învăța și munci, de a se pregăti temeinic pentru muncă și viață, pentru a putea deveni muncitori, tehnicieni și specialiști în toate domeniile de activitate, cadre de nădejde ale construirii noii societăți în patria noastră – așa cum le cere secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu – pentru a întâmpina cu rezultate superioare în întreaga activitate împlinirea a 45 de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 și Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român.

Organizațiile de copii și tineret își vor intensifica preocupările în vederea însușirii temeinice de toți elevii a cunoștințelor teoretice și practice, a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane, pentru îmbogățirea orizontului de cultură generală și formarea lor în spiritul celei mai înaintate concepții despre viață, natură și societate, al valorilor moral-politice ale societății noastre socialiste.

Consiliul Național al femeilor, comitetele și comisiile femeilor, împreună cu organizațiile UTC și de pionieri vor organiza activități politico-educative în cadrul cărora se va evidenția grija și preocuparea permanentă a partidului și statului nostru, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, pentru asigurarea celor mai bune condiții de viață și educație tuturor copiilor, de asistență medicală și ocrotire a mamei și copilului.

Comisiile și comitetele femeilor împreună cu organele și organizațiile UTC vor organiza acțiuni care să contribuie la ridicarea nivelului de conștiință al femeilor, la înțelegerea misiunii nobile ce revine mamei, familiilor tinere în creșterea natalității, în educarea și formarea copiilor în spirit comunist, patriotic, al înalțelor virtuți morale ale poporului nostru.

Organele și organizațiile de pionieri, UTC și de femei vor organiza ample acțiuni de muncă patriotică, de înfrumusețare a spațiilor de învățământ și a localităților, de amenajare a spațiilor verzi, a locurilor de joacă și terenurilor de sport, de plantare a pomilor.

Comitetele și comisiile femeilor, în colaborare cu organizațiile de Cruce Roșie, Comitetele UTC și Consiliile Organizației Pionierilor vor organiza un ansamblu de activități educative, culturale-artistice și de recreere pentru copiii cuprinși în casele de copii, creșe, leagăne și în învățământul special.

Cu prilejul zilei de 1 Iunie, la nivelul tuturor colectivelor de pionieri, șoimi ai patriei și elevi vor fi organizate spectacole, expoziții de desene și fotografii, demonstrații tehnico-aplicative, concursuri de desene, acțiuni sportive și turistice.

Vor fi organizate activități politico-educative în cadrul cărora va fi evidențiată politica de pace și cooperare internațională promovată de România socialistă, al cărui strălucit promotor este tovarășul Nicolae Ceaușescu, Președintele Republicii, marele Erou al păcii, personalitate proeminentă, de înalt prestigiu a lumii contemporane, militant neobosit pentru cauza colaborării și înțelegerii între națiuni, pentru realizarea aspirațiilor de progres și bunăstare, pentru pace și fâurirea unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră.

Presă și emisiunile de radio și televiziune vor reflecta în mod corespunzător manifestările prilejuate de sărbătorirea zilei de 1 Iunie.

Toate acțiunile organizate cu acest prilej se vor desfășura sub directa conducere a organelor și organizațiilor de partid.

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR – Secția Organizatorică, dos. nr. 11/1989

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

BRUCAN, CĂUTAT DE AMERICANI

1. La 1 iunie a.c., cu prilejul unei audiențe la tovarășul Ștefan Andrei, prim-vicepreședinte al Guvernului, ambasadorul american Roger Kirk, însoțit de consilierul politic Michael Parmly, și-a exprimat dorința ca, înainte de plecarea de la post, să-l întâlnească pe Brucan Silviu, sens în care se gândește să ceară pe cale oficială acest lucru.

2. În dimineața zile de 2 Iunie a.c., Brucan Silviu a fost convocat la Direcția de cercetări penale pentru a clarifica informația obținută de UM 0110 din care rezultă că acesta s-a întâlnit, la 25 mai a.c., cu Petrovici Milan, fost (...) emisionier în limba sârbă de la Radio, căruia (...) relatări în legătură cu situația lui.

Brucan Silviu a (...) cu totul întâmplător cu Petrovici Milan (...) față fiind și Negrea Vasile (...) fapt confirmat și de filaj.

Cu acest prilej l-a rugat să o transmită (...) să-l viziteze. A mai relatat (...) natură a-și încălca obligația (...) lacrimi în ochi dacă (...) sau ar putea (...).

I s-a spus că acum este necesar să dovedească că nu intenționează să mai aducă, sub nici o formă, prejudicii securității

statului, Brucan Silviu răspunzând că asta urmărește, singura problemă care-l preocupă fiind situația generelui.

3. În perioada 1-3 Iunie a.c., la domiciliul familiei Brucan nu au fost semnalate aspecte de interes operativ. Nu s-a comentat în nici un fel, de membrii familiei, chemarea lui Brucan Silviu la Direcția de cercetări penale, iar acesta, după întoarcerea acasă, nu l-a furnizat nici o relație despre acest fapt.

S-au purtat discuții în special cu privire la problemele gospodărești, cu o astfel de ocazie soții Brucan au făcut un prim bilanț al cheltuielilor casnice, comparându-le cu perioada dinaintea mutării.

Brucan Silviu a ascultat, fără să-i antreneze în comentarii pe ceilalți, buletinele și știrile difuzate pe posturile de radio occidentale.

Brucan Silviu, a făcut deplasări prin cartier (...) timpul uneia dintre acestea, în ziua de (...) deoarece postul apelat (...) telefonică.

(...) Direcția de cercetări penale s-a (...) fiind, uneori, total absent ...

(...) În dimineața zilei de (...) perioada s-a încadrat în (...) colegii au abordat subiecte profesionale, unuia dintre aceștia conștinându-i că, deși are unele divergențe cu socrii, nu se va despărți de actuala soție așa cum a mai făcut-o. Aceluiași interlocutor i-a comunicat că nu se va muta la Călărași, deoarece apartamentul care i-a fost repartizat este necorespunzător, iar dacă o va face, va veni fără soție. De asemenea că dorește să-și ia concediu de odihnă pe anul în curs.

În după-amiaza zilei de 3 Iunie a.c. a revenit la București, încadrându-se în programul familiei.

Răceanu Grigore

Nu a desfășurat activități de interes operativ în caz, preocupările lui fiind, la fel ca și în zilele precedente, gospodărești.

Document din volumul: Dosarul Brucan.

Documente ale Direcției a III-a Contraspionaj a Departamentului Securității Statului (1987-1989), Iași,

Editura Polrom, 2008, p. 660-662

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** CEL MAI CITIT ZIAR DE CALITATE **10,9 LEI**

www.jurnalul.ro

Cartile se distribuie la chioscuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

DIN PRESA INTERNAȚIONALĂ

E nevoie de un raportor special pentru România

„Fotografii” Securității ar putea fi considerate co-autori la o viitoare istorie ilustrată a disidenței românești FOTO: Arhiva personală Doina Cornea

În cea dintâi zi a lunii iunie, 1989, România a fost un subiect larg dezvoltat de presa internațională. Astfel, UN Chronicle vorbea despre Comisia pentru drepturile omului care a solicitat numirea unui raportor special cu misiunea de a monitoriza, în 1990, situația drepturilor omului din România. Comisia și-a exprimat îngrijorarea cu privire la „plângeri despre încălcări grave ale drepturilor omului și ale libertăților fundamentale” în această țară și, de asemenea, cu privire la „presiunile exercitate asupra minorităților culturale”.

Joseph Voyame din Elveția, profesor de administrație publică la Universitatea din Lausanne, a fost numit în luna aprilie raportor special pe problema drepturilor omului din România.

Poziția României a fost că toate minoritățile naționale din această țară se bucură de drepturi sociale, economice și culturale depline, dar și de dreptul de a participa la viața politică. Orice alte probleme urmează să fie soluționate de Guvern în acord cu voința poporului român.

Disidenta română Doina Cornea, bătută de poliție

Tot la 1 iunie, Le Monde prelua și comenta o informație primită prin agenția de știri Reuters: disidenta Doina Cornea era din nou agreată de Mișcarea de libertate conferinței de presă, domnul Dinu Zamfirescu, purtător de cuvânt al Ligii Române pentru Drepturile Omului a declarat că a aflat din surse diplomatice că disidenta română Doina Cornea a fost bătută de Mișcarea de libertate pentru că nu a respectat termenii de arestare la domiciliu. Potrivit domnului Zamfirescu, doamna Cornea a suferit 11 puncte de sutură în urma bătăii, chiar în ziua în care politicianul belgian Gérard Deprez a încercat să-i facă o vizită la Cluj.

Despre drepturile omului, la CSCE

Tot Le Monde, în aceeași zi, analiza intervenția președintelui Mitterand, din deschiderea reuniunii CSCE pe tema drepturilor omului. Din nou tema drepturilor omului, dar în context european de această dată. Potrivit autorului articolului, Subtil Marie Pierre, Mitterand a declarat cu ocazia reuniunii CSCE că „obligatia de neingerință se oprește acolo unde apare riscul de non-asistență”.

Destinderea obligă, când este vorba de violarea drepturilor omului în Europa de Est, țările occidentale nu mai fac referire la URSS, ci la „inflexibili” Cehoslovacia, Bulgaria și, în primul rând, România. Este concluzia primei zile a reuniunii asupra dimensiunii umane a CSCE, care convoacă la Paris, până la 23 iunie, 35 de țări semnatare ale actului final de la Helsinki.

În timp ce unii șefi de delegații au putut ataca explicit anumite state membre, domnul Mitterand, în calitate de gazdă, a fost elegant în discursul său inaugural ținut în amfiteatrul de la Sorbona. Totuși, șeful de stat s-a mulțumit să deplângă faptul că „mai există câte unii care refuză să înțeleagă faptul că libertatea de gândire înseamnă în primul rând să gândești altfel, că până la urmă libertatea înseamnă libertatea de a fi altfel, și că, între state, obligatia de neingerință se oprește întotdeauna acolo unde apare riscul de neasistență”.

Pentru a face ca „statul de drept să progreseze”, domnul Mitterand a recomandat în mod special extinderea „la scară continentală” a convenției europene a drepturilor omului, care permite fiecărei cetățean al unei țări membre CE să-și aducă propriul stat în fața Curții europene a drepturilor omului. „Să-i cerem retoricii să fie responsabilă; ar fi bine să înțeleagă”, a exclamat șeful statului în fața a 35 de delegații, printre care nouă miniștri de Externe și doi secretari de stat. Cei din urmă, domnii Klaus Jacobi și Joe Clark, care reprezintă Elveția și Canada, dând dovadă de mai mult pragmatism, nu au ezitat să ceară socoteala României.

„Nu este acceptabil ca printre cele 35 de țări CSCE, una singură să se sustragă angajamentelor sale, și să persiste în a nega dreptul celorlalte state de a se angaja într-un dialog pentru a putea aplica acordul de la Viena”, s-a revoltat domnul Jacobi.

După ce a pus România la index, șeful delegației islandeze, domnul Albert Guomundsson s-a declarat îngrijorat, în egală măsură, de informațiile venite din Bulgaria, referitoare la „represiunea brutală a manifestațiilor pașnice de etnie turcă”. Câteva minute mai târziu, ministrul bulgar de Externe, domnul Petăr Mladenov, afirma că „nu există o societate ideală și că nici un stat nu are dreptul să se erijeze în judecător al celorlalți”.

Cât despre domnul Șevardnadze, acesta s-a arătat satisfăcut de faptul că această conferință s-a terminat cu un succes, pentru că un eșec ar fi pus în pericol următoarele două etape, conferințele de la Copenhaga (5-29 iunie) și de la Moscova (10 septembrie-4 octombrie 1991). În timp ce făcea elogii libertății de gândire și de opinie, șeful diplomației sovietice nu a pierdut ocazia să sublinieze că, la nivel internațional, „din nefericire, unii nu au renunțat la pretențiile de a fi judecători sau arbitri”. „Părerea conform căreia în lume ar trebui să existe o singură normă de conduită pentru toți este imorală și, mai grav, este periculoasă. Credința că democrația se bazează doar pe regulile și valorile occidentale, este o idee care se încearcă a se impune, în prezent, întregii lumi”, a afirmat Șevardnadze.

Între altele, un grup de 30 de bulgari de origine turcă expulzați din țara lor a lansat participațiilor un apel la respectarea drepturilor minorității turcilor musulmani din Bulgaria.

amintiri

Luna Cadourilor Pentru Copii

Un cadou... dulce și oricând binevenit puteți procura din cofetărie și patiserie aparținând comerțului de stat:

— BOMBOANE — PRAJITURI — FURSECURI — SALEURI — TORTURI într-un sortiment variat și pentru toate preferințele copiilor, în luna Iunie — LUNA CADOURILOR PENTRU COPII.

Cofetărie, un loc căutat de copiii din toate timpurile

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

UNGARIA PE DRUMUL SPRE DEMOCRATIE

Nota Ambasadei Române la Varșovia

Tovarășului Lucian Petrescu, Tovarășului Ion Cumpănașu, În ședința sa din mai a.c. în Seimul polonez, prin 306 voturi pentru, 2 contra și 12 abțineri, s-a aprobat mai multe legi care reglementează relațiile dintre Biserica Catolică și Stat. Ele conferă o personalitate juridică Bisericii Catolice, aceasta beneficiind de un statut special. Legile (raportul dintre Stat și Biserica Catolică, garanția libertății de conștiință și credință, asigurarea socială a preoților) acordă Bisericii dreptul de tranzații financiare și imobiliare, dreptul de construire a bisericilor fără autorizații prealabile, dreptul de cler în armată, în penitenciare, spitale, școli etc., dreptul la presă proprie și scutirea de serviciu militar pentru seminariști.

Statul și Biserica au convenit crearea unei comisii mixte care să se ocupe de restituirea unor bunuri confiscate în perioada anterioară bisericii.

Legile reglementează, în general, libertatea de credință și conștiință, separă Biserica de Stat și școala de Biserica, egalitatea tuturor cetățenilor indiferent de atitudinea lor față de religie, precum și recunoașterea rolului bisericilor în viața socială.

Aceste legi vor deschide calea legăturilor diplomatice cu Vaticanul, aceasta urmând să aibă loc la finele anului.

Ion Teșu

Raportul Ambasadei României la Budapesta

Tovarășului Ion Stoian, Tovarășului Ioan Totu, Karoly Grosz, secretar general al PMSU, a dat în seara zilei de 30 mai a.c., un interviu televiziunii ungare, care a fost reprodus de principalele cotidiene, rezultând următoarele principale aspecte.

Încă de la început a ținut să sublinieze că membrii de astăzi ai partidului „nu au nici un motiv să stea cu capul plecat, să se rușineze” de aparența la PMSU, ei nefiind răspunzători pentru unele greșeli ale trecutului.

În legătură cu opiniile vehiculate în societatea ungară și ai, care afirmă că PMSU a condus Ungaria pe un drum greșit în ultimele patru decenii, Karoly Grosz a respins ferm această idee, a arătat că au fost unele greșeli, unele hotărâri necorespunzătoare, dar întregul drum parcurs de societatea ungară în anii socialismului nu poate fi etichetat drept „greșit”.

Răspunzând la o întrebare legată de faptul că PMSU s-ar afla în situația de a pierde puterea, deoarece acesta „nu are un program politic, iar conducerea sa nu se bucură de încredere”, Karoly Grosz a subliniat că partidul nu se află în această situație și că a apărut doar o schimbare în poziția lui inițială în legătură cu pluralismul politic.

Astfel, dacă inițial PMSU opta pentru un pluralism politic în cadrul sistemului unipartit, acum opțiunea lui se îndreaptă spre pluralism în cadrul sistemului multipartit. Secretarul general a ținut să arate că una dintre activitățile deficitare ale PMSU a fost cea din domeniul politicii de cadre, „fapt ce a permis intrarea în partid a unor oameni care nu au făcut acest pas datorită convingerilor lor politice, ci din interese carieristice”, iar astăzi se poate vedea cât de ușor aceștia își schimbă poziția.

În legătură cu reabilitarea lui

Imre Nagy, Karoly Grosz a menționat că, în prezent, continuă studiul condițiilor în care acesta a fost condamnat, a documentelor care, în ultimul timp, au fost obținute inclusiv de la partidele frățești și din alte țări și că în situația în care din această examinare va rezulta că fostul prim-ministru a fost condamnat pe nedrept, se va lua hotărârea corespunzătoare. Totodată, a ținut să sublinieze că, din arhivele partidului rezultă că PMSU, Janos Kadar, respectiv conducerea partidului din acea perioadă, nu a dat nici o indicație celor care s-au ocupat de procesul lui Imre Nagy. În același timp, este adevărat că nici un organism al PMSU nu a luat poziție în „problema Imre Nagy”.

Karoly Grosz a mai subliniat că, din câte se cunoaște până în prezent în legătură cu soarta lui Imre Nagy, aceasta s-a hotărât „pe baza unor interese politice internaționale”, iar în legătură cu condamnarea la moarte a acestuia „nu a existat nici o hotărâre de partid”. Referitor la renunțarea convocării conferinței partidului, programată pentru toamna acestui an în favoarea unui congres al PMSU, Karoly Grosz a arătat că, în ceea ce-l privește, rămâne în continuare la părerea că partidul nu este încă pregătit pentru congres, dar că subiectele care au fost gândite, inițial, pentru conferință pot fi abordate și de congres. Principalul subiect este cel al elaborării proiectului programului partidului, acest proiect fiind dat în grija unui comitet condus de Imre Pozsgay.

În legătură cu stadiul acestui program, Karoly Grosz a reprodus chiar afirmația lui Imre Pozsgay, potrivit căreia elaborarea programului se află doar în faza exprimării poziției față de trecut, fapt pentru care programul ar putea fi definitivat doar în primăvara anului viitor. K. Grosz a respins ideea că schimbarea conferinței din acest an s-ar fi făcut la dorința „cercurilor reformei” conduse de Imre Pozsgay.

Referindu-se la opiniile exprimate de Imre Pozsgay în interviul acordat postului de radio Europa Liberă, în legătură cu transformarea PMSU într-un partid având ca model partidele socialiste din Franța, Italia, Austria sau țările nordice, Karoly Grosz a arătat: „Eu îl respect pe Imre Pozsgay, dar îi recomand să nu își supraaprecieze într-o asemenea măsură rolul”, căci „orientarea și profilul partidului în următoarele decenii nu vor fi hotărâte de o singură persoană”.

În opinia lui K. Grosz, „partidul maghiar trebuie să revină la izvoarele marxiste”, să devină un partid „cu un profil politic indivi-

dualizat”, bazat pe marxism.

Secretarul general a ținut să precizeze că de mai mult timp PMSU nu este o formațiune politică unitară, în cadrul lui existând mai multe curente și grupări. Astfel, principalele trei grupări de azi sunt: „o grupare cetățenească”, care se pronunță pentru „democrație nepartinică”, „o grupare centristă” și „o grupare care se pronunță ferm pentru calea socialistă”.

La afirmația reporterului că K. Grosz aparține grupării centriste, acesta nu a negat acest lucru, afirmând că „nu-mi place să-mi schimb poziția, dar nu-mi place nici să rămân în urmă. Nu sunt reformist, nu sunt fundamentalist, sunt comunist”.

Secretarul general a subliniat că, în prezent, PMSU „dorește în mod serios regimul pluripartit”, deoarece acesta va putea duce mai ușor la găsirea și recunoașterea acelei forțe politice care se va bucura de sprijinul marii părți a națiunii și va putea exprima mai bine interesul țării.

În încheiere, K. Grosz a arătat că, și în condițiile existenței celor trei fracțiuni, PMSU „rămâne un partid puternic”, așa cum este cazul multor partide puternice din alte țări, dar a ținut să sublinieze că „dacă unii vor să iasă din partid, conducerea acestuia nu are mijloace să-i oprească”.

În legătură cu interviul de mai sus, se reliefează încă o dată în plus, lipsa de poziție clară și fermă a secretarului general față de situația de criză în care se află partidul. În fapt, K. Grosz se recunoaște în poziția de „centrist”, de impaciutor între cele două curente opoziționiste din PMSU.

Nici de această dată K. Grosz nu a exprimat o opinie clară în legătură cu activitatea fracționistă a lui Imre Pozsgay. De aici s-ar putea trage concluzia că Imre Pozsgay nu acționează de unul singur și că are sentimentul conducerii partidului și statului. Activitatea și inițiativele pe care acesta le-a avut în tot mai frecventele vizite și contacte cu țările occidentale sunt acceptate în mod tacit de conducerea PMSU.

În legătură cu reabilitarea și reînnoirea lui Imre Nagy, conducerea partidului evită să ia o poziție clară, de teamă că opinia publică ungară ar putea să ceară tragera la răspundere a celor vinovați de condamnarea și executarea acestuia.

Traian Pop
Document din volumul: 1989 – Principiul dominoului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Bucur Preda și Mihai Relegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p. 86-88

GRÖSZ KAROLY

Arhivele Naționale

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Întreprinderea Poligrafică Luceafărul, cu sediul în București, încadrează următoarele categorii de persoane, cu buletin de București: electricieni în treținere, ambalatori pentru produse ale industriei alimentare. Relații la sediul întreprinderii.

Caut urgent femeie pentru îngrijire copil de 1 an.

Asociația locatarilor încadrează îngrijitoare cu indemnizația lunară. Zona Luterană, numărul 1. Între orele 16:00-18:00.

Caut femeie pentru îngrijire femeie suferindă, la pat. Ofer apartament, masă plus retribuție.

VĂNZĂRI

Vând oglindă stil deosebit, farfuriore japoneze, vas japonez, vas metal, vas porțelan chinezesc, bibliotecă stejar, jococ damă, bomboanieră, radio absolut nou.

Vând aparat pentru făcut vată de zahăr, complet electric. Aștept și provincia.

Vând casă singur curte, șapte ca-

mere, lemne, zona Moșilor, numai prin schimb apartament chirie trei sau patru camere, etaj inferior.

Vând cameră studio, sufragerie stil, canapea extensibilă, oglindă venețiană, pendulă, discuri porțelan, bicicletă medicinală, telecomandă Panasonic, diverse obiecte.

Vând mașină de cusut marca Singer, butelie aragaz deosebită, aragaz cu patru ochiuri, gresie bej 16 metri pătrați.

Vând videocasete foarte bine înregistrate, traduse.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr hotă bucatărie, chiuvetă inox, tapet, pianină, canapea, fotolii, lampă veche, sufragerie lemn nardat. Cumpăr Ladă 1500, perfectă stare, rulaj până în 40.000 de kilometri, vopsea originală.

Cumpăr videorecorder Național – Panasonic, performanțe, sigilat, derulator.

Cumpăr jococ bărbătesc de fabrică, mărimea 32, televizor color, video player, derulator.

Cumpăr apă de toaletă deosebită, eventual parfum.

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Derută și imprudență

La sfârșitul lunii aprilie a.c. am cumpărat de la magazinul „Simplon”, situat în preajma gării târgureșene, mai multe pahare simple, din sticlă, acceptabile ca preț și ca formă. Văzându-le, o vecină m-a rugat să-i procur și ei. Din păcate, stocul s-a epuizat. Întâmplarea face ca, prin mai, să trec pe la magazinul „Tehnometal” de pe Strada Călărașilor. Bucurie! Dar șif surpriză. Se găseau aceleași pahare pentru apă, ce-i drept, dar nu la prețul de trei lei, ca la „Simplon”, ci cu 1,75 lei. Mai puțin, deci, cu 1,25 lei! Unde este greșeala?

Din cauza spațiului restrâns, terasa „Rapid” (Str. Georgehe Doja) oferă în zilele cu o mare aglomerație aspectul unui iarmaroc. Pentru mascarea aspectului neplăcut, vizibil de la mare distanță, cred că trebuie amenajat un paravan.

M. Ionescu Vela, Str. N. Bălcescu, bloc 4, Târgu-Mureș

Deodată, pe Strada Koos Ferenc au răsunat strigăte desperate: „Săriți! Arde!” Apel telefonic: „Alo, pompierii! Veniți urgent. Arde apartamentul lui Mihai Bompă de la numărul 121”. Noroc cu intervenția rapidă și curajoasă a vecinilor care, până la sosirea pompierilor militari, au pătruns prin fumul dens în apartament, localizând și stingând incendiul care ar fi putut distruge bunurile agonisite cu trudă într-o viață de om. Cauza? Lăsarea fără supraveghere a focului aprins la aragaz. Curentul de aer de la geamul deschis a dus perdeaua până deasupra flăcării, incendiind-o.

Maior Emanoil Ionescu
Grupul de pompieri
al județului Mureș

Noapte. Ora 1:30. În parculețul din fața unui bloc de pe Strada Rodniciei se opresc doi indivizi. Beți, încă abia se mai țin pe picioare. Popas lângă un copăcel. Se năpustesc asupra lui și-l rup din câteva mișcări. „Așa! – exclamă unul. Copacul vieții!” De la un geam unul dintre locatarii privește năucit, trezit de hărmălaia provocată de cei de jos, dar nu îndrăznește să coboare. Dimineața, când pleacă la școală, copiii se opresc și privesc, cu tristețe, copacul schilodit. O fetiță: „Un nene ne-a spus că acesta este arborele vieții, fiindcă aici vin albinele când se trezesc la viață. Acum l-au ucis!”

Vasile Boto

Doresc să vă aduc la cunoștință trei aspecte. 1. În partea nordică a cartierului „1848”, în zona scârilor, sunt niște spații verzi și terenuri de joacă pentru copii. Pe alei au fost montate 71 de bănci, suficiente pentru odihna celor din zonă. Au rezistat în timp doar 22! Dar nu se știe până când. Ne întrebăm: cât vor fi costat acestea la vremea lor? Cât se va cheltui pentru a fi reparate? 2. La ultimul concert al grupului vocal-instrumental Holograf, Sala Sporturilor a fost luată cu asalt de melomanii târgureșeni pe toate căile. Un grup de băieți descoperă un geam deschis în dreapta clădirii, situat chiar lângă un burlan. Incepe urcușul. Unul căsăie unul. Până ce apare unul dintre organizatorii care intrerupe escaladarea nocturnă. 3. Speculă! Dicționarul explicativ al limbii române (1975), pagina 881, oferă următoarele lumuriri: „A trage foloase dintr-o anumită situație; a avea un profit din ceva; a exploata, a înșela pe cineva, a vinde cu suprapreț”. Pe lângă alți vânzători-productori particulari, în Piața „1848” se află unii care ne pun la dispoziție flori de sezon. Față de acei vânzători aflați pe toate drumurile, cei de la piață trebuie să țină cont de niște prețuri maxime. De exemplu, pentru lalele este stabilit, iar pentru a fi evitată orice confuzie stă scris, cu cretă albă pe o tablă neagră, prețul de trei lei firul. Întrebând trei vânzători cât costă o lălea, fiecare a răspuns detasat: „Patru lei!”. Apoi, după un moment de chibzuială: „Da, am și de doi lei!”. O șmecherie care s-ar putea ca, în unele cazuri, să țină! Noi însă avem în față prețurile legale, maximele, stabilite, iar unde-i lege, se știe, nu-i tocmeală!

Viorel Conțiu

Castraveți și flori s-au vândut în zilele trecute (și poate se mai vând și acum) la magazinul de legume-fructe din cadrul complexului „Diamant” (cartierul Tudor Vladimirescu). Numai că pentru a cumpăra două kilograme de castraveți, cu prețul de 10,75 de lei kilogramul, trebuia, obligatoriu, să cumperi și o floare de 8 lei firul. Dacă erai cumva tentat să cumperi o cantitate mai mare de castraveți, puteai merge acasă (vrei, nu vrei!) cu un braț de flori... Vânzarea condiționată a iscat un val de nedumerire între cumpărători, dar și firească întrebare: din a cui dispoziție, cu a cui aprobare s-a recurs la această rețetă „comercială”?

E. Niștor
Rubrică realizată de
Lazăr LĂDARIU
Șteava roșie, jud. Mureș,
nr. 9.663 din 1989

tv 1 iunie 1989

19:00 Telegazeta	Documentar
19:25 Multumim pentru anii de lumină și zbor! Documentar	Redactor Horia Vasiloni
Redactor Ana Ștefănescu	21:00 Film serial
19:40 Copiii Epocii de Aur	Cei care nu dispar
Spectacol literar-muzical-coregrafic	Producție a televiziunii bulgare
Redactor Eugen Patriche	Premieră pe țară
Regia artistică Luminița Dumitrescu	Cu: Eljana Popova, Atanas Atanasov, Nevena Kokanova, Emilia Radeva, Kosta Tonev, Vera Deleva, Anna Petrova, Anton Karastoiarov, Aneta Petrovska
20:20 Agricultură – programe prioritare	Regia Nedelcio Cernev
Seceriș '89 – exigențe, răspunderi	Episodul 5
Redactor Radu Marian	21:50 Telegazeta
20:40 File de glorioasă istorie	22:00 Închiderea programului
Flacăra nestinsă a dragostei de țară	

vremea

Vremea a fost caldă, îndeosebi în estul și sud-estul țării, iar cerul variabil, cu înnoirii mai accentuate în regiunile vestice, nordice și centrale, unde au căzut ploii care au avut și caracter de averse, însoțite de descărcări electrice și izolat de grindină.

În aceste zone, cantitățile de apă au depășit, izolat, 20 de litri pe metru pătrat în 24 de ore. În celelalte regiuni, ploile au fost mai restrânse ca arie.

Vântul a suflat slab până la moderat, cu unele intensificări din sector sudic în vestul și estul țării. Temperaturile minime au fost cuprinse, în general, între 10 și 18 grade, iar cele maxime – între 24 și 32 de grade.

Crochiuri

ORIZONTAL: 1) Ne obligă să facem multă mișcare. 2) Frâne de schimb. 3) Transferați într-o nouă formație. 4) Cilindru de alimentare – Întoarcere din drum. 5) Antete! – Creț în frunte – Produse injectabile. 6) Terenuri rămase în urmă la recoltat. 7) Nu-i iluzionist, dar preface ușor albastrul în roșu (pl.) – Cadru de relații pentru public. 8) Negru la față! – Unități teritoriale. 9) Manual de dirijare. 10) Generatoare de forță.

VERTICAL: 1) Singur pe lume. 2) Au un fel aparte de a fi afectat. 3) Tine loc de șiret – Puntea bircului! – Perioada... de bilanț. 4) Forme de plată pentru împlinirea datoriei. 5) Sol major (pl.) – Trafic în centrul 6) Încadrate într-o brigadă! – Deșert ca atare! – A avea o mulțime de cunoștințe. 7) Începător la carte – Budoarul jupânilor. 8) Ou... clocit (fem.) – Fond de ten. 9) Închise în țarc! – Curent la baterie. 10) Calculatoare de prima generație – Case de cultură.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dicționar: IGA

Revista Rebus, nr. 23/1989